

Spor Bilimleri Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Sıtkı ÖZBEK¹, Onur AKYÜZ²

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1184968>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹Hacı Fatma Erdemir
Anadolu Lisesi, Kırşehir,
Millî Eğitim Bakanlığı,
Kırşehir/Türkiye

²Dicle Üniversitesi, Beden
Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu, Antrenörlük
Eğitimi Bölümü,
Diyarbakır/Türkiye

Öz

Bu araştırma, katılımcı öğrencilerin bazı demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, öğrenim gördüğü bölüm, aktif sporculuğu, internete bağlanma yeri) ile sosyal medya bağımlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bir çalışmadır. Çalışmamıza spor bilimleri fakülteleri ile beden eğitimi spor yüksekokullarında öğrenim gören üniversite öğrencileri gönüllü katılım sağlamışlardır. Araştırmanın örneklemini 144 kadın, 196 erkek toplam 340 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmamızda veri toplamak için Tutgun Ünal ve Deniz tarafından 2015’de geliştirilen ‘‘Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği’’ kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları doğrultusunda, katılımcıların sosyal medya bağımlılıklarının az bağımlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Sosyal medya bağımlılığı ölçeği alt boyutlarında ise, meşguliyet alt boyutunda sosyal medya bağımlılıklarının orta bağımlı düzeyde olduğu, duygu durum düzenleme, tekrarlama ve çatışma alt boyutlarında ise sosyal medya bağımlılıklarının az bağımlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca spor bilimleri ve beden eğitimi spor yüksekokulu öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin cinsiyet farklılığından etkilenmediği aktif spor yapma durumundan etkilendiği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Sosyal medya, Sosyal medya bağımlılığı, Spor bilimleri öğrencileri

Sorumlu Yazar: Sıtkı
ÖZBEK
zsonike@gmail.com

Investigation of Social Media Addiction of Sports Science Students According to Some Variables

Abstract

This research is a study that aims to examine the relationship between some demographic characteristics (gender, age, department of education, active sportsmanship, internet connection place) and social media addiction levels of participant students. University students studying at faculties of sports sciences and physical education and sports colleges voluntarily participated in our study. The study sample consists of 340 students, 144 women and 196 men. The "Social Media Addiction Scale" developed by Tutgun Ünal and Deniz in 2015 was used to collect data in our research. In the analysis of the data, SPSS 22 package program was used. In line with the study’s findings, it has been that determined the social media addictions of the participants are at a low addictive level. In the sub-dimensions of the social media addiction scale, it was determined that social media addictions were at a moderately dependent level in the busyness sub-dimension, and that social media addictions were at a low-dependent level in the mood regulation, repetition and conflict sub-dimensions. In addition, it has been determined that the social media addiction levels of sports sciences and physical education sports school students are not affected by gender differences and are affected by active sports situation.

Keywords: Social Media, Social Media Addiction, Sports Science Students

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
06.10.2022

Kabul Tarihi:
28.12.2022

Online Yayın Tarihi:
28.12.2022

Giriş

Teknoloji, internet ve akıllı cihazlar üzerindeki gelişimi ile insanların yaşamını hiç görülmemiş derecede, yer ya da zaman farklılığı gözetmeksizin kolaylaştırmakla beraber, iletişim ve sosyal medya kullanımlarını da beraberinde etkilemiştir. Elektronik postalardan alışverişe, yeni eğitim ortamlarından iş sahalarına kadar hayatımızın hemen her noktasında sosyal medya, önemli bir iletişim metodu haline gelmiştir (Siddiqui ve Singh, 2016). İnternetin hayatımızdaki yeri hızla büyürken, aynı ölçüde sosyal medya kullanımında da son yirmi yılda önemli ölçüde artış göstermiş ve küresel bir olay haline dönüşmüştür (Demir ve Kumcağız, 2019; Colbert vd., 2016). Sosyal medyanın bu büyüüşünün temelinde sürekli güncellenebilmesi, sanal paylaşımına imkan vermesi ve çoklu kullanıma açık olması gibi özellikler yatarken insanlar arası iletişimin en etkili aracı olmuştur (Aydın, 2016).

Sosyal medyanın kavramsal yaklaşımları farklılık gösterse de ‘*kullanıcıların gerçek zamanlı ya da eşzamanlı olarak geniş ve dar kitlelerle sosyal etkileşime girmesine izin veren bilgisayar tabanlı araçlar aracılığı ile gerçekleştirilen iletişim kanalları*’ olarak tanımlanmaktadır (Bayer vd., 2020). Sosyal medya platformlarının en popüler olanları Facebook, Instagram, Twitter ve YouTube’dur (Auxier ve Anderson, 2021). 2020’de dünya genelinde 3,6 milyardan fazla insan sosyal medya kullanırken, bu oranın 2025’e kadar 4,4 milyara çıkacağı tahmin edilmektedir. Yetişkinlerin günlük yaşamlarının %15’ini (yaklaşık 2,5 saatini) sosyal medyada geçirdiği gözlemlenmektedir (Şimşek, 2021). Kullanım potansiyeli gözlemlendiğinde sosyal medya artık birçok insanın günlük yaşamının vazgeçilmez bir parçası olarak kabul edilmektedir ve insanlar üzerindeki etkilerinin incelenmesinin çok kritik bir noktada olduğu nettir.

Üniversite öğrencileri tarafından sosyal medya kullanımının hızlı bir artış göstermekte olduğunu Sutherland ve arkadaşları 2018’de yaptıkları bir çalışmada ortaya koymuşlardır, Amerika’da 18-29 yaşındaki bireylerin sosyal medya kullanımı, akıllı telefonların da yaygınlaşmasıyla 2005 yılında %12’den %90 seviyesine yükselmiştir (Sutherland vd., 2018).

Sosyal medya bağımlılığı, bireyin sosyal medyaya aşırı düzeyde zaman harcaması, harcanan bu zamanın giderek fazlalık göstermesi ve günlük yaşamda bulunan diğer işleyişlerin tüm yönlerini olumsuz bir şekilde etkilediği durumdur (Demir ve Kumcağız, 2019; Durar, 2018). Belirli faaliyetlere bağlı kalınması insanların diğer önemli faaliyetlerini gerçekleştirmesini engeller. Sosyal medya da, tıpkı uyuşturucu, video oyunları, aşırı yemek yeme ve kumar oynama gibi bir bağımlılık olabilir (Demir ve Kumcağız, 2019; Kuss ve Griffiths, 2017).

Alanyazında da görüldüğü gibi sosyal ağların üniversite öğrencileri tarafından kullanılması ve benimsenmesi her geçen gün genişleyen bir çalışma sahasıdır (Koçer, 2012; Hussain, 2012; Solmaz vd., 2013; Al-Menayes, 2015; Hadebe vd., 2016; Bedir, 2016; Küçükali, 2016; Alsabaani vd., 2018; Bernard ve Dzandza, 2018). Bu noktada Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu öğrencileri ile Spor Bilimleri Fakülteleri öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıklarına yönelik çalışmalar kısıtlıdır. Bu nedenle bu çalışma spor alanında eğitim gören üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığını bazı değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmamızın hipotezleri;

Spor bilimleri fakülteleri ile beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.

Spor bilimleri fakülteleri ile beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile aktif spor yapma değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.

Spor bilimleri fakülteleri ile beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile yaş değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.

Spor bilimleri fakülteleri ile beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile okuduğu bölüm değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.

Spor bilimleri fakülteleri ile beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile internete erişim yeri değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.

Yöntem

Bu çalışmada Beden Eğitimi Spor Yüksekokulları ile Spor Bilimleri Fakülteleri eğitimlerine devam eden üniversite öğrencilerinin bazı değişkenlere göre sosyal medya bağımlılıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma, beden eğitimi spor yüksekokulu öğrencileri ile spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bazı demografik özelliklerinin (cinsiyet, yaş, bölüm, aktif spor yapma durumu, internete bağlanma yeri, internet erişim araçları, internet kullanım amaçları) incelenmesi ile sosyal medya bağımlılığı üzerine betimsel araştırmaya yöntemlerinden tarama yönteminin kullanıldığı bir araştırmadır. Betimsel araştırma; Bulgular arasında neden-sonuç ilişkisinin kurulduğu ve gerekirse olgular arasında karşılaştırmaların yapıldığı olayların birbiri ile ilişkilerini ortaya çıkarmak amacıyla kullanılan bir araştırma modelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Çalışma Grubu

Çalışmamızın araştırma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Spor Bilimleri Fakülteleri ile Beden Eğitimi Spor Yüksekokullarında eğitimlerini devam ettiren öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmamıza 144'ü kadın, 196'sı erkek toplam 340 öğrenci gönüllülük esasına dayalı olarak dahil olmuşlardır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmamızda verileri toplamak için olarak Tutgun Ünal ve Deniz tarafından 2015'de geliştirilen "Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ)

2015'te Tutgun Ünal ve Deniz'in geliştirdiği SMBÖ 41 maddeden oluşmaktadır. Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık seviyelerini ölçmeyi amaçlamıştır. Ölçek 5'li Likert olarak geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçeğin "çatışma, tekrarlama, duygu durum düzenleme ile meşguliyet" isimli dört alt boyutu mevcuttur. Ölçek toplam puan üzerinden değerlendirilmektedir. Tutgun ve Ünal geliştirdikleri ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısını .967 tespit etmişlerdir. Çalışmamızda ise Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .965 olarak tespit edilmiştir. SMBÖ'den katılımcıların alabileceği en az 41 puan, en üst puan ise 205 puandır. En üst puandan en az puan çıkartılarak elde edilen aralık değeri, ölçme aracının 5 dereceli likert olmasından dolayı 5'e bölünerek aralık katsayısı bulunmaktadır. SMBÖ geneli için belirlenen puan aralıkları "173-205 puan aralığında: çok yüksek bağımlı", "140-172 puan aralığında: yüksek bağımlı", "107-139 puan aralığında: orta bağımlı", "74-106 puan aralığında: az bağımlı" ve "41-73 puan aralığında: bağımlılık yok" olarak kabul edilmektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi için SPSS 22 programı kullanılmıştır. Verilerin dağılımının normalliğini sınamak için elde edilen verilerin çarpıklık değerleri ile basıklık değerleri $\pm 1,5$ aralığında ise parametrik testler yapılmalıdır (Büyüköztürk vd., 2008). Verilerin normal dağıldığı tespit edildikten sonra öğrencilerin betimsel istatistikleri için standart sapma, aritmetik ortalama, frekans ve yüzde dağılımları incelenmiştir. İkili gurupların analizinde bağımsız örneklem için T testi, üç ve daha fazla gurubun karşılaştırmalı analizlerinde tek yönlü varyans analizi (Anova) testlerinden faydalanılmıştır. Farklılıkların hangi guruplardan kaynaklandığını tespit edebilmek için ise Post-Hoc testlerinden yararlanılmıştır. Yapılan istatistiksel işlemlerde güven düzeyi ,05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özelliklerini Gösteren Yüzde Dağılımları ve Frekans Dağılımları

Değişkenler	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Kadın	142	42,0
	Erkek	196	58,0
	Toplam	338	100
Yaş	17-20	78	23,1
	21-23	190	56,2
	24 ve üzeri	70	20,7
	Toplam	338	100
Aktif Spor Yapma Durumunuz	Evet	166	49,1
	Hayır	172	50,9
	Toplam	340	100
Okuduğunuz Bölüm	Beden Eğitimi Öğretmenliği	126	37,3
	Antrenörlük	174	51,5
	Yöneticilik	38	11,2
	Toplam	338	100
İnternete Erişim Aracınız (En Çok)	Telefon	328	97,0
	Tablet	2	0,6
	Bilgisayar	8	2,4
İnternete Erişim Yeriniz (En Çok)	Toplam	338	100
	Evde	160	47,3
	Dışarıda	14	4,1
	Okulda	26	7,7
	Heryerde	14	4,1
İnterneti Kullanım Amacınız (En Çok)	Diğer	124	36,7
	Toplam	338	100
	İletişim	158	46,7
	Eğlence	100	29,6
	Araştırma-Bilgi Edinme	56	16,6
İnterneti Kullanım Amacınız (En Çok)	Habere Ulaşma	16	4,7
	Diğer	8	2,4
	Toplam	338	100

Tablo 1’de çalışmamıza katılım sağlayan öğrencilerin demografik özelliklerini gösteren yüzde dağılımları ile frekans dağılımları görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre %58’i (n=196) erkek, %42,0’si (n=142) kadındır. Katılımcı öğrencilerin yaş değişkenine göre %23,1’i (n=78) 17-20 yaş aralığında, %56,2’si (n=190) 21-23 yaş aralığında, %20,7’si (n=70) 24 ve üzeri yaş aralığında öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcı öğrencilerin aktif spor yapma durumu değişkenine göre %49,1’i (n=166) aktif olarak sporcudur, %50,9’u (n=172) aktif olarak sporcu değildir. Okudukları bölüm değişkeninin açısından öğrencilerin %37,3’ü (n=126) beden eğitimi bölümü öğrencisi, %51,5’i (n=174) antrenörlük bölümü öğrencisi, %11,2’si (n=38) yöneticilik bölümü öğrencisidir. İnternete en fazla erişim sağlanan araç değişkenine göre araştırmaya katılan öğrencilerin %97,0’ı (n=328) telefon ile, %0,6’sı (n=2) tablet ile ve %2,4’ü (n=8) bilgisayar ile internet erişimi sağlayan öğrencilerdir. İnternete en fazla erişim sağlanan yer değişkenine göre araştırmaya katılan öğrencilerin %47,3 ‘ü (n=160) internet erişimini en fazla evden sağlamakta, %4,1

'i (n=14) internet erişimini en fazla dışarda sağlamakta, %7,7 'si (n=26) internet erişimini en fazla okuldan sağlamakta, %4,1 'i (n=14) internet erişimini en fazla her yerden sağlamakta, %36,7 'si (n=124) internet erişimini en fazla diğer yerlerden sağlayan öğrencilerdir. İnternet kullanım amacı değişkenine göre araştırmaya katılan öğrencilerin %46,7'si (n=158) iletişim amaçlı, %29,6 'sı (n=100) eğlence amaçlı, %16,6 'sı (n=56) araştırma-bilgi edinme amaçlı, %4,7 'si (n=16) habere ulaşma amaçlı, %2,4 'ü (n=8) diğer amaçlı internet kullanım sağlayan öğrencilerdir.

Tablo 2

Katılımcıların SMBÖ Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Ortalama Dağılımları

Ölçek alt boyutları	N	\bar{x}	ss
Meşguliyet	338	32,72	7,41
Duygu Durum Düzenleme	338	12,50	4,06
Tekrarlama	338	11,07	4,38
Çatışma	338	38,36	15,53
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (Toplam)	338	94,64	27,23

Tablo 2'de öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı ölçeğinden (SMBÖ) aldıkları $X = 94,64$ ortalama puanlar dikkate alındığında, katılımcıların sosyal medya bağımlılıklarının az bağımlı düzeyde olduğu görülmektedir. Katılımcılara uygulanan sosyal medya bağımlılığı ölçeği alt boyutlarına bakıldığında, öğrencilerin ortalama puanlarının meşguliyet alt boyutunda ($X=32,72$) sosyal medya bağımlılıklarının orta bağımlı düzeyde olduğu, duygu durum düzenleme ($X=12,50$), tekrarlama ($X=11,07$) ve çatışma alt boyutlarında ($X=38,36$) ise sosyal medya bağımlılıklarının az bağımlı düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 3

Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği İle Ölçeğin Alt Boyutlarına Ait Anlamlı Farklılığı Gösteren T Testi Sonuçları

Ölçek ve Ölçek Alt Boyutları	Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t	df	P
Meşguliyet	Kadın	142	32,46	7,22	-0,53	336	,596
	Erkek	196	32,90	7,56			
Duygu Durum	Kadın	142	12,55	3,79	0,20	336	,838
	Erkek	196	12,46	4,26			
Tekrarlama	Kadın	142	11,06	4,38	-0,05	336	,958
	Erkek	196	11,08	4,40			
Çatışma	Kadın	142	37,55	14,31	-0,81	336	,418
	Erkek	196	38,94	16,37			
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ Toplam)	Kadın	142	93,62	25,17	-0,59	336	,559
	Erkek	196	95,38	28,67			

** (p<0,01) * (p<0,05)

Tablo 3'te katılımcı katılımcıların cinsiyetlerine göre ölçeklere katılımlarında istatistiksel düzeyde anlamlı farklılığı tespit etmek amacıyla bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Uygulanan t-testine göre katılımcıların "Sosyal Medya Bağımlılık" seviyelerinin cinsiyete göre istatistiksel düzeyde anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Uygulanan T testi sonucu, sosyal medya bağımlılığı

ölçeğinin tüm alt boyutlarında “ Çatışma, Tekrarlama, Duygu Durum, Meşguliyet” düzeylerinin katılımcı öğrencilerin cinsiyet türüne göre istatistiksel düzeyde anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4

Katılımcıların Aktif Olarak Spor Yapmalarına Göre Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği İle Ölçeğin Alt Boyutlarına Ait Anlamlı Farklılığı Gösteren T Testi Sonuçları

Ölçek - Alt Boyutları	Spor Yapma Durumu	n	\bar{x}	Ss	T	df	P
Meşguliyet	Evet	166	33,90	7,71	2,92	336	,004**
	Hayır	172	31,57	6,93			
Duygu Durum	Evet	166	12,92	4,37	1,87	336	,063
	Hayır	172	12,09	3,71			
Tekrarlama	Evet	166	11,51	4,66	1,80	336	,074
	Hayır	172	10,65	4,06			
Çatışma	Evet	166	39,53	16,53	1,37	336	,173
	Hayır	172	37,22	14,47			
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ Toplam)	Evet	166	97,86	29,20	2,15	336	,033*
	Hayır	172	91,54	24,88			

** (p<0,01) * (p<0,05)

Tablo 4’te katılımcıların aktif olarak spor yapma durumlarına göre ölçeklere katılımlarının istatistiksel düzeyde anlamlı olup olmadığını tespit etmek için bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Uygulanan t-testi sonucunda katılımcı öğrencilerin “Sosyal Medya Bağımlılığı” düzeylerinin aktif spor yapma durumlarına göre istatistiksel düzeyde anlamlı farklılığının olduğu tespit edilmiştir. (t= 2,15, p=0,03, p<0,05). Aktif spor yapan (\bar{x} =97,86) katılımcı öğrencilerin “Sosyal Medya Bağımlılığı” düzeylerinin aktif olarak spor yapmayan (\bar{x} =91,54) katılımcı öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu görülmüştür.

Uygulanan t-testine göre katılımcıların sosyal medya bağımlılığı ölçeği “Meşguliyet” alt boyutu düzeylerinin aktif olarak spor yapma durumlarına göre istatistiksel düzeyde anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. (t= 2,92, p=0,00, p<0,01). Aktif olarak spor yapanların (\bar{x} =33,90) sosyal medya bağımlılık ölçeği alt boyutlarından “Meşguliyet” düzeylerinin aktif olarak spor yapmayanlara (\bar{x} =31,57) oranla daha yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Uygulanan t-testi sonucuna göre katılımcı öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı ölçeği “ Çatışma, Duygu Durum, Tekrarlama,” alt boyutları düzeylerinin aktif olarak spor yapmalarına göre farklılıkları istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 5

Katılımcı Öğrencilerin Yaş Seviyesine Göre Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ile Ölçeğin Alt Boyutlarına Ait Anlamlı Farklılığa Gösteren One Way ANOVA Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Yaş	n	\bar{x}	s.s.	Levene Test		F	p	Scheffe Tamhane
					istatistik	P			

Meşguliyet	17-20 ⁽¹⁾	78	33,49	7,90	2,75	0,07	0,87	,423	-
	21-23 ⁽²⁾	190	32,71	7,54					
	24 üzeri ⁽³⁾	70	31,89	6,41					
Duygu Durum	17-20 ⁽¹⁾	78	12,44	3,72	2,19	0,11	1,38	,253	-
	21-23 ⁽²⁾	190	12,77	4,21					
	24 üzeri ⁽³⁾	70	11,83	4,02					
Tekrarlama	17-20 ⁽¹⁾	78	11,21	4,60	0,33	0,72	0,29	,749	-
	21-23 ⁽²⁾	190	10,92	4,41					
	24 üzeri ⁽³⁾	70	11,34	4,09					
Çatışma	17-20 ⁽¹⁾	78	38,67	16,57	6,26	0,00	0,34	,716	-
	21-23 ⁽²⁾	190	38,73	16,13					
	24 üzeri ⁽³⁾	70	37,00	15,54					
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ Toplam)	17-20 ⁽¹⁾	78	95,79	28,16	3,70	0,03	0,41	,662	-
	21-23 ⁽²⁾	190	94,12	28,87					
	24 üzeri ⁽³⁾	70	92,06	22,87					

** (p<0,01) * (p<0,05)

Tablo 5’te katılımcı öğrencilerin yaş düzeylerine ait Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ait anlamlı farklılığı gösteren One-Way ANOVA sonuçlarına göre;

Katılımcı öğrencilerin yaş durumlarına göre sosyal medya bağımlılığı düzeylerinde ve ölçeğin alt boyutlarında anlamlı farklılığın olmadığı tespit edilmiştir (p>0.05).

Tablo 6

Katılımcı Öğrencilerin Okuduğu Bölüm Değişkenine Göre Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Ve Ölçeğin Alt Boyutlarına Ait Anlamlı Farklılığı Gösteren Tek Yönlü ANOVA Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Okuduğu Bölüm	n	\bar{x}	s.s.	Levene Test		F	P	Scheffe
					istatistik	P			
Meşguliyet	Beden Eğitimi ⁽¹⁾	126	32,73	7,61	0,45	0,64	2,67	,071	-
	Antrenörlük ⁽²⁾	174	32,16	7,27					
	Yöneticilik ⁽³⁾	38	35,21	7,03					
Duygu Durum	Beden Eğitimi ⁽¹⁾	126	12,27	4,02	0,59	0,55	5,19	,006**	1-3 2-3
	Antrenörlük ⁽²⁾	174	12,23	4,09					
	Yöneticilik ⁽³⁾	38	14,47	3,59					
Tekrarlama	Beden Eğitimi ⁽¹⁾	126	10,46	4,48	0,89	0,41	7,23	,001**	1-3 2-3
	Antrenörlük ⁽²⁾	174	10,99	4,32					
	Yöneticilik ⁽³⁾	38	13,47	3,56					
Çatışma	Beden Eğitimi ⁽¹⁾	126	37,86	15,08	0,16	0,85	16,35	,000**	1-3 2-3
	Antrenörlük ⁽²⁾	174	35,93	14,91					
	Yöneticilik ⁽³⁾	38	51,11	13,96					
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ Toplam)	Beden Eğitimi ⁽¹⁾	126	93,32	26,71	0,46	0,63	12,06	,000**	1-3 2-3
	Antrenörlük ⁽²⁾	174	91,31	26,59					
	Yöneticilik ⁽³⁾	38	114,26	24,14					

** (p<0,01) * (p<0,05)

Tablo 6’de katılımcı öğrencilerin okudukları bölüme göre Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ait anlamlı farklılığa ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre;

Katılımcı öğrencilerin ‘‘Sosyal Medya Bağımlılığı’’ ölçeğinde eğitimlerine devam ettikleri bölüm türüne göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık olduğu tespit edilmiştir (F=12,06, p= 0,00, p>0.01). İstatistiksel düzeydeki anlamlı farklılığa hangi grupların neden olduğunu belirlemek

için öncelikle varyansların homojenliği test edilmiştir. Varyansların homojen olmasından dolayı post hoc testlerinden Scheffe testi yapılmıştır. Yapılan test sonucu öğrencilerin “Sosyal Medya Bağımlılığı” ölçeğinin okudukları bölüm değişkenine göre 3. grupta hem 1. grup arasında hemde 2. grup arasında istatistiksel düzeyde anlamlı farklılığın olduğu görülmüştür. Yöneticilik bölümünde ($\bar{x}=114,26$) okuyan katılımcı öğrencilerin, Beden Eğitimi Öğretmenliği ($\bar{x}=93,32$) ve Antrenörlük bölümünde ($\bar{x}=91,31$) okuyan öğrencilerden “Sosyal Medya Bağımlılık” seviyelerinin daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin “Sosyal Medya Bağımlılığı” ölçeğinin alt boyutlarından “Duygu Durum” düzeylerinin okudukları bölüm değişkenine göre farklılığı istatistiksel düzeyde anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=5,19$, $p=0,01$, $p>0.01$). Anlamlı farklılığın hangi grup kaynaklı olduğunu tespit için öncelikle varyansların homojenliği test edilmiştir. Varyanslar homojen olmasından dolayı post hoc testlerinden Scheffe testi uygulanmıştır. Yapılan test sonucu öğrencilerin “Sosyal Medya Bağımlılığı” ölçeğinin alt boyutlarından “Duygu Durum” düzeylerinin okudukları bölüm değişkenine göre 2. grup ile 3. grup ve 1. grup ile 3. grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Yöneticilik bölümünde ($\bar{x}=14,47$) okuyan katılımcı öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmenliği ($\bar{x}= 12,27$) ve Antrenörlük bölümünde ($\bar{x}= 12,23$) okuyan katılımcı öğrencilerden “Sosyal Medya Bağımlılık” seviyelerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Katılımcı öğrencilerin “Sosyal Medya Bağımlılığı” ölçeğinin alt boyutlarından “Tekrarlama” düzeylerinin okudukları bölüm değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılığın %99 güven düzeyinde olduğu tespit edilmiştir ($F= 7,23$, $p=0,00$, $p>0.01$). Anlamlı düzeydeki farklılığın hangi gruplardan olduğunu tespit amacıyla öncelikle varyansların homojenliği test edilmiştir. Varyansların homojenliği nedeniyle post hoc testlerinden Scheffe testi uygulanmıştır. Yapılan test sonucu öğrencilerin “Sosyal Medya Bağımlılığı” ölçeğinin alt boyutlarından “Tekrarlama” düzeylerinin okudukları bölüm değişkenine göre 2. grup ile 3. grup arasında ve 1. grup ile 3. grup arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir. Yöneticilik bölümünde ($\bar{x}=13,47$) okuyan öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmenliği ($\bar{x}=10,46$) ve Antrenörlük bölümünde ($\bar{x}=10,99$) okuyan öğrencilere göre “Sosyal Medya Bağımlılığı” ölçeğinin alt boyutlarından “ Tekrarlama” düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğu görülmüştür.

Katılımcı öğrencilerin “Sosyal Medya Bağımlılığı” ölçeği alt boyutlarından “Çatışma” düzeylerinin okudukları bölüm türüne göre istatistiksel düzeyde anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($F=5,19$, $p =0,01$, $p>0.01$). Hangi gruplarda anlamlı farklılığın olduğunu tespit etmek amacıyla öncelikle varyansların homojenliği test edilmiştir. Varyansların homojenliği nedeniyle post hoc testlerinden Scheffe testi uygulanmıştır. Yapılan test sonucu öğrencilerin “Sosyal Medya Bağımlılığı” ölçeğinin alt boyutlarından “Çatışma” düzeylerinin okudukları bölüm değişkenine

göre 3. grubu ile hem 1. grubu hemde 2. grubu arasında anlamlı farklılığın istatistiksel düzeyde olduğu görülmüştür. Yöneticilik bölümünde ($\bar{x}=51,11$) okuyan katılımcı öğrencilerin Beden Eğitimi Öğretmenliği ($\bar{x}=37,86$) ve Antrenörlük bölümünde ($\bar{x}=35,93$) okuyan öğrencilere göre ‘‘Sosyal Medya Bağımlılığı’’ ölçeğinin alt boyutlarından ‘‘ Çatışma’’ düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Katılımcı öğrencilerin okudukları bölümlere göre ‘‘Sosyal Medya Bağımlılığı’’ ölçeğinin ‘‘Meşguliyet’’ alt boyutunda istatistiksel düzeyde anlamlı farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 7

Katılımcı Öğrencilerin İnternete Erişim Yeri Değişkenine Göre Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği Ve Ölçeğin Alt Boyutlarına Ait Anlamlı Farklılığı Gösteren One-Way ANOVA Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	İnternet Erişim Yeri	N	\bar{x}	s.s.	Levene Test			Scheffe Tamhane	
					istatistik	P	F		
Meşguliyet	Evde ⁽¹⁾	160	32,95	7,28	0,38	0,83	2,02	,091	-
	Dışarda ⁽²⁾	14	34,43	5,79					
	Okulda ⁽³⁾	26	35,77	7,73					
	Heryerde ⁽⁴⁾	14	31,29	7,56					
	Diğer ⁽⁵⁾	124	31,74	7,52					
Duygu Durum	Evde ⁽¹⁾	160	12,60	3,77	2,99	0,02	1,25	,288	-
	Dışarda ⁽²⁾	14	13,57	3,50					
	Okulda ⁽³⁾	26	13,46	4,97					
	Heryerde ⁽⁴⁾	14	13,14	3,30					
	Diğer ⁽⁵⁾	124	11,97	4,33					
Tekrarlama	Evde ⁽¹⁾	160	10,98	4,35	1,55	0,19	1,78	,132	-
	Dışarda ⁽²⁾	14	10,71	3,12					
	Okulda ⁽³⁾	26	13,23	5,03					
	Heryerde ⁽⁴⁾	14	11,14	4,91					
	Diğer ⁽⁵⁾	124	10,77	4,28					
Çatışma	Evde ⁽¹⁾	160	37,03	14,36	2,18	0,07	0,88	,476	-
	Dışarda ⁽²⁾	14	42,43	13,18					
	Okulda ⁽³⁾	26	41,69	17,73					
	Heryerde ⁽⁴⁾	14	39,71	16,28					
	Diğer ⁽⁵⁾	124	38,76	16,65					
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ Toplam)	Evde ⁽¹⁾	160	93,55	24,60	2,76	0,03	1,14	,336	-
	Dışarda ⁽²⁾	14	101,14	22,67					
	Okulda ⁽³⁾	26	104,15	31,45					
	Heryerde ⁽⁴⁾	14	95,29	30,98					
	Diğer ⁽⁵⁾	124	93,24	29,41					

** ($p<0,01$) * ($p<0,05$)

Tablo 7’de katılımcı öğrencilerin internete erişim yerine göre Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeği ile alt boyutlarındaki farklılığa ait tek yönlü varyansanalizi ANOVA sonuçlarına göre;

Katılımcı öğrencilerin SMB düzeylerinde ve SMBÖ’ği alt boyutlarında internete erişim yeri değişkenine göre farklılığın istatistiksel düzeyde anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırma, spor bilimleri fakültesi ile beden eğitimi spor yüksekokulu öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin genel sosyal medya bağımlılık ortalama puanlarından hareketle, sosyal medya bağımlılık düzeylerinin katılımcı öğrencilerin cinsiyetlerine göre istatistiksel düzeyde anlamlı farklılık göstermediği gözlemlenmiştir. Can ve Tozoğlu'nun (2019) üniversite öğrencilerinin internet bağımlılıkları üzerine yaptıkları araştırmada erkek öğrencilerin sosyal medya bağımlılık seviyelerinin kadın öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeylerine göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Yine Kır ile Sulak (2014) üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada erkek öğrencilerin internet bağımlılığı ortalamalarının kadın öğrencilerin ortalamalarından daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Çalışmamıza paralel olarak Oğuz ve arkadaşlarının (2008) tıp fakültesi öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışma da ise erkek öğrencilerin internet bağımlılık seviyeleri ile kadın öğrencilerin internet bağımlılık seviyeleri arasında istatistiksel düzeyde anlamlı farkın bulunmadığını tespit etmişlerdir. Bu sonuca göre sosyal medya bağımlılığında cinsiyet açısından farklılığın olmamasının nedeni olarak, teknolojinin özellikle akıllı telefon kullanımının cinsiyet faktörüne etki etmemesinden ve hem kadın hem de erkek üniversite öğrencilerinin neredeyse tamamının akıllı telefon kullanmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Spor bilimleri öğrencilerinin SMBÖ'den aldıkları ortalama puanlar, aktif spor yapma değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Aktif olarak spor yapmaya devam eden öğrencilerin "Meşguliyet" alt boyutunda aktif olarak spor yapmaya devam etmeyen öğrencilere göre istatistiksel olarak daha yüksek sosyal medya bağımlısı olduğu tespit edilmiştir. Özgen'in (2016) "Spor Yapan Üniversiteli Öğrenciler ile Spor Yapmayan Üniversiteli Öğrencilerin İnternet Bağımlılık Düzeyleri ve Kişilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" isimli çalışmasında spor yapan üniversite öğrencileri ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinde istatistiksel düzeyde anlamlı farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Yine Can ve Tozoğlu (2019) çalışmasında aktif olarak spor yapan katılımcı öğrenciler ile aktif olarak spor yapmayan katılımcı öğrencilerin internet bağımlılığı seviyeleri elde ettikleri ortalama puanlara göre istatistiksel düzeyde anlamlı bir farklılığın olmadığını tespit etmişlerdir. Çalışmamızdaki bu sonuca göre aktif spor yapan katılımcıların antrenman sonrası dinlenme süreleri esnasında daha fazla hareketsiz kalarak sosyal medya bağımlılıklarının ve sosyal medya alışkanlıklarının artmış olabileceği düşünülmektedir.

Spor bilimleri öğrencilerinin yaş değişkenine göre SMBÖ'den elde ettikleri puan ortalamalarına göre istatistiksel düzeyde anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Çalışmamıza paralel olarak Aslan ve Ayaz'ın (2014) akademisyenlerin internet bağımlılık düzeyleri üzerine yaptığı çalışmada yaş değişkenine göre akademisyenlerin internet bağımlılıklarında istatistiksel olarak

anamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir. Yen vd. (2008) yaptıkları araştırmada yaş değişkeni ile internet bağımlılıkları arasında istatistiksel düzeyde anlamlı farklılığın olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sonuç doğrultusunda görülmektedir ki günümüzde sosyal medya günlük yaşamımızın birçok nedenden dolayı vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Ve artan bu sosyal medya bağımlılığı ya da kullanımı tüm yaşlarda olduğu düşünülmektedir.

Spor bilimleri öğrencilerinde, "Sosyal Medya Bağımlılığı" ölçeğinin okudukları bölüm değişkenine göre puanları ortalamalarında istatistiksel olarak farklılık gözlemlenmiştir. Öğrencilerin "Duygu Durum", "Tekrarlama" ve "Çatışma" alt boyutlarından aldıkları ortalama puanlar sonucunda, yöneticilik bölümü öğrencilerinin, öğretmenlik ile antrenörlük eğitimi öğrencilerine göre sosyal medya bağımlılık düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksektir. Özgen'in (2016) üniversite öğrencilerinden oluşan katılımcılar ile yaptığı çalışmada "Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu" öğrencilerinin internet bağımlılığı puanlarının "Fen Edebiyat Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu ve İlahiyat Fakültesi" öğrencilerinden istatistiksel düzeyde anlamlı farklılığın yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamızın aksine Onur'un (2019) spor bilimleri fakültesi öğrencileri ile yaptığı çalışmasında antrenörlük bölümü öğrencilerin, spor yöneticiliği ve beden eğitimi spor öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilere göre internet bağımlılık düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı seviyede yüksek olduğu sonucunu tespit etmiştir. Yukarıda belirtilen araştırma sonuçlarına göre farklı bölümlerde öğrenim gören spor bilimleri öğrencileri arasında sosyal medya bağımlılığı açısından daha çok çalışmaya ihtiyaç vardır.

Erişim yeri değişkenine göre spor bilimleri öğrencilerinin SMBÖ'den elde ettikleri ortalama puanlara göre istatistiksel düzeyde anlamlı bir farklılığın olmadığı gözlemlenmiştir. Öğrencilerin sosyal medya kullanım alanı aslında mevcut koşullarla özellikle de akıllı telefonların yaygınlaşması ile herhangi bir spesifik alanı kapsamamaktadır. Bu sebeple çalışmamızdaki mevcut bulgunun olağan olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak; aktif spor yapan spor bilimleri öğrencilerinin diğer öğrencilere göre sosyal medya bağımlılık düzeyleri daha yüksektir. Yöneticilik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri, beden eğitimi spor öğretmenliği bölümündeki öğrencilere göre ve antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilere oranla daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcı öğrencilerin internete erişimleri daha çok eğlence amaçlıdır.

Kaynaklar

- Al-Menayes, J. (2015). Psychometric properties and validation of the arabic social media addiction scale. *Journal of Addiction*, Volume 2015 Article ID 291743, 6 pages. <http://dx.doi.org/10.1155/2015/291743>
- Alsabaani, A., Alshahrani, A. A., Abuqaftah, A. S., ve Abdullah, S. F. (2018). Association between over-use of social media and depression among medical students, king khalid university, kingdom of Saudi Arabia. *The Egyptian Journal of Hospital Medicine*, 70(8), 1305-1311.

- Aslan, S., ve Aylaz, R. (2014). Akademisyenlerin internet bağımlılık düzeyleri ve buna bağlı oluşabilecek sağlık sorunların değerlendirilmesi. *Annals of Health Sciences Research*, 3(2), 14-19.
- Auxier, B., ve Anderson, M. (2021). Social media use in 2021. *Pew Research Center*, 1, 1-4.
- Aydın, İ.E. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımları üzerine bir araştırma: Anadolu Üniversitesi örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35), 373-386.
- Bayer, J. B., Triêu, P., ve Ellison, N. B. (2020). Social media elements, ecologies, and effects. *Annual Review of Psychology*, 71, 471-497.
- Bedir, A. (2016). *Sosyal medya kullanımının üniversite öğrencilerinin akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Ana Bilim Dalı, Erzurum.
- Bernard, K. J., ve Dzandza, P. E. (2018). *Effect of social media on academic performance of students in Ghanaian Universities: A case study of University of Ghana, Legon*.
- Büyüköztürk Ş., Çakmak E. K., Akgün Ö. E., Karadeniz Ş., ve Demirel F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, H. C., ve Tozoğlu, E. (2019). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin spor ve farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(3), 102-118.
- Colbert, A., Yee N., ve George G. (2016). The digital workforce and the workplace of the future. *Academy of Management Journal*, 59(3), 731-739.
- Demir, Y., ve Kumcağız, H. (2019). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 9(52), 23-42.
- Durar, E. (2018). *Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığının depresyon ve sosyal fobi ile ilişkisi*. Yüksek lisans tezi, Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Kars.
- Hadebe, Z., Owolabi, Y., ve Mlambo, E. (2017). Use of social networking sites by undergraduate students in two African Universities. *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries*, 5(3), 743-749.
- Hussain, I. (2012). A study to evaluate the social media trends among university students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 64, 639-645.
- Kır, İ., ve Sulak, Ş. (2014). Eğitim fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi (elektronik)*, 13(51), 150-167.
- Koçer M. (2012). Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıkları. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (18), 70-85.
- Kuss, D. J., ve Griffiths, M. D. (2017). Social networking sites and addiction: Ten lessons learned. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 14(3), 311.
- Küçükali, A. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımı: Atatürk Üniversitesi örneği. *Bartın Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(13), 531-546.
- Oğuz, B., Zayim, N., Özel, D., ve Saka, O. (2008). Tıp öğrencilerinin internette bilişsel durumları. *Akademik Bilişim*, 30, 447-453.
- Onur, M. A. (2019). *Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılığı ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Uşak.
- Özgen F. (2016). *Spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile kişilik ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Çanakkale.
- Siddiqui S., ve Singh, T. (2016). Social media its impact with positive and negative aspects. *International Journal of Computer Applications Technology and Research*, 5(2), 71-75.
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z., ve Demir, M. (2013). İnternet ve sosyal medya kullanımı üzerine bir uygulama. *Selçuk İletişim*, 7(4), 23-32.
- Sutherland, K., Davis, C., Terton, U., ve Visser, I. (2018). University student social media use and its influence on offline engagement in higher educational communities. *Student Success*, 9(2), 13-24.

- Şimşek, B. (2021). *Üniversite öğrencilerinde bağlanma stilleri ve aleksitiminin, sosyal medya kullanımı üzerindeki yordayıcı rolü*. Yüksek lisans tezi, Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Tutgun-Ünal, A., ve Deniz, L. (2015). Development of the social media addiction scale. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 6(21), 51-70.
- Yen, J. Y., Ko, C. H., Yen, C. F., Chen, S. H., Chung, W. L., ve Chen, C. C. (2008). Psychiatric symptoms in adolescents with Internet addiction: Comparison with substance use. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 62(1), 9-16.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (6. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.